

8 Tdo 819/2015-43

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 20. 4. 2016 ve věci dovolání nejvyššího státního zástupce podaného v neprospěch obviněných **Pavla KAMASE**, nar. v , trvale bytem , **Lukáše NOVÁKA**, nar. v , trvale bytem , **Stanislava BEERA**, nar. v , trvale bytem , a společnosti **guidemedia etc s. r. o.**, se sídlem Brno, Příkop 843/4, IČ: 29282349, podaném proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2015, sp. zn. 8 To 489/2014, o námitce podjatosti podané obviněnou společností **guidemedia etc s. r. o.**, takto:

Soudci Nejvyššího soudu JUDr. Milada Šámalová, JUDr. Věra Kůrková a JUDr. Jan Bláha nejsou vyloučeni z vykonávání úkonů trestního řízení ve věci vedené u Nejvyššího soudu pod sp. zn. 8 Tdo 819/2015.

Odůvodnění:

Nejvyššímu soudu jako soudu dovolacímu bylo předloženo dne 24. 6. 2015 dovolání nejvyššího státního zástupce podané v trestní věci Městského soudu v Brně sp. zn. 8 T 21/2014, v neprospěch obviněných **Pavla KAMASE, Lukáše NOVÁKA, Stanislava BEERA** a společnosti **guidemedia etc s. r. o.**, se sídlem Brno, Příkop 843/4, IČ: 29282349, proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2015, sp. zn. 8 To 489/2014.

Tato věc byla v souladu s rozvrhem práce Nejvyššího soudu pro rok 2015 přidělena do senátu č. 8 trestního kolegia Nejvyššího soudu ve složení JUDr. Jan Bláha, JUDr. Milada Šámalová a JUDr. Věra Kůrková (dále jen „senát 8 Tdo“).

V předložené věci byli rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2014, sp. zn. 8 T 21/2014, obvinění Pavel Kamas, Lukáš Novák, Stanislav Beer a společnost **guidemedia etc s. r. o.**, se sídlem Brno, Příkop 843/4, IČ: 29282349 (dále „obviněná společnost“) podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěni obžaloby státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. 2 ZT 104/2013, protože v obžalobě uvedený skutek, ve kterém státní zástupce spatřoval u obviněných Pavla Kamase, Lukáše Nováka a Stanislava Beera naplnění skutkové podstaty zločinu založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku a přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku, a u obviněné společnosti přečin projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv

a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku a přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku, není trestným činem.

Krajský soud v Brně jako soud odvolací usnesením ze dne 23. 1. 2015, sp. zn. 8 To 489/2014, podle § 256 tr. ř. zamítl jako nedůvodné odvolání podané proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně státním zástupcem Městského státního zastupitelství v Brně v neprospěch všech obviněných.

Proti tomuto usnesení podal nejvyšší státní zástupce z důvodů podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. v neprospěch všech uvedených obviněných dovolání.

Obviněná společnost podáním došlým Nejvyššímu soudu dne 12. 4. 2016 namítla podjatost všech členů senátu 8 Tdo, jmenovitě soudců JUDr. Jana Bláhy, JUDr. Milady Šámalové a JUDr. Věry Kůrkové, proto, že všichni tito soudci byli členy předlistopadové Komunistické strany Československa (dále jen „KSČ“), a proto navrhl, aby byli podle § 31 tr. ř. z důvodu zvláštního poměru k osobám obviněných i k věci vyloučeni z vykonávání úkonů tohoto trestního řízení. Za důvod tohoto svého názoru obviněná společnost považovala, že KSČ byla zločinná a zavrženíhodná organizace založená na nenávistné ideologii marxismu-leninismu, z čehož lze podle obviněné společnosti dovodit, že soudci tuto ideologii skutečně vyznávali a neopustili své politické přesvědčení proto, že z toho v nových společenských poměrech neměli osobní prospěch. Obviněná společnost poukázala zejména na to, že Nejvyššímu soudu je předestřena otázka případné trestní odpovědnosti za vydání knižní publikace projevů Adolfa Hitlera, a proto se domnívá, že rozhodování jmenovaných soudců by bylo jejich politickou inklinací podstatnou měrou ovlivněno, neboť ideologie komunismu stála vždy v opozici k ideologii německého nacionálního socialismu. Odkázala také na nález Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, jehož závěry názor o možné podjatosti těchto soudců podporují. Soudci senátu 8 Tdo by tak byli konfrontováni s otázkou, na níž by nemohli s ohledem na své politické přesvědčení zaujmout jiné než komunistickou ideologií predeterminované stanovisko, a z toho důvodu jsou dány důvodné pochybnosti o jejich nepodjatosti jak k předmětu řízení, tak i k osobám obviněných, kteří jsou z vydání knižní publikace Hitlerových projevů viněni.

Na základě předestřené námítky členové senátu 8 Tdo JUDr. Milada Šámalová, JUDr. Věra Kůrková a JUDr. Jan Bláha v neveřejném zasedání konaném dne 20. 4. 2016 vyslovili každý za sebe, že nemají žádný vztah k projednávané věci ani osobám, a to ani z důvodu politického členství před listopadem 1989 a prohlásili, že nejsou vyloučeni z úkonu trestního řízení v předmětné věci.

Tento jejich postoj odpovídá podmínkám, za nichž je podjatost soudců zakotvena v ustanovení § 30 odst. 1 tr. ř., podle něhož je z vykonávání úkonů trestního řízení vyloučen soudce nebo přísedící, státní zástupce, policejní orgán nebo osoba v něm služebně činná, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zmocněncům, nebo pro poměr k jinému orgánu činnému v trestním řízení nemůže nestranně rozhodovat. Úkony, které byly učiněny vyloučenými osobami, nemohou být podkladem pro rozhodnutí v trestním řízení. Rovněž jejich postoj koresponduje s článkem 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, publikovaným pod č. 2/1993 Sb.,

a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované pod č. 209/1992 Sb., stanoví právo každého na projednání věci u nestranného soudu.

Ke konkrétně uvedené výhradě podjatosti lze dodat, že poměr k projednávané věci může podle ustálené soudní judikatury spočívat například v tom, že orgán činný v trestním řízení byl poškozen projednávaným trestným činem, byl svědkem trestného činu, ve věci vystupoval jako tlumočník, vyjádřil se v tisku před rozhodnutím o odvolání ohledně správnosti rozsudku soudu prvního stupně [srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 1999, sp. zn. 7 Nd 310/99 (uveřejněné pod č. 14/2000 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek)], apod. Naopak mezi důvody vyloučení orgánů činných v trestním řízení nepatří úroveň jejich odborné způsobilosti [srov. usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 13. 11. 1996, sp. zn. 3 To 788/96 (uveřejněné pod č. 23/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek)] nebo odlišný právní názor.

V projednávané věci obviněná společnost poměr soudců senátu 8 Tdo k této věci sledovala zásadně v politické příslušnosti soudců tohoto senátu, neboť byli členy politické strany KSČ. Takové námitky jsou však samy o sobě ve vztahu k posouzení případné podjatosti soudce právně irelevantní. Je třeba připomenout, že ani z ustanovení § 60 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, které stanovuje předpoklady pro výkon funkce soudce a přisedícího, ani z žádného jiného právního předpisu nevyplývá žádné omezení pro členy politických stran či hnutí (včetně členství v KSČ), proto členství v politické straně nelze samo o sobě považovat za důvod k vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani rozhodnutí Ústavního soudu České republiky ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/2010, neboť se netýká přímo otázky podjatosti soudců, ale otázky práva na poskytnutí informace ohledně členství (popř. kandidatury) soudců v Komunistické straně Československa v období před 17. 11. 1989. K tomu srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. 11 Nd 52/2011, ze dne 3. 6. 2011, sp. zn. 11 Nd 68/2011, ze dne 7. 2. 2008, sp. zn. 4 Nd 19/2008, a ze dne 31. 10. 2012, sp. zn. 23 Nd 286/2012). Ustanovení § 30 odst. 1 tr. ř. je totiž postaveno na zásadě, podle které důvody pro vyloučení soudce z vykonávání úkonů trestního řízení mohou být výsledkem jen osobního vztahu konkrétního soudce k určitým osobám na trestním řízení zúčastněných nebo k věci samotné, přičemž takové okolnosti se posuzují jen se zřetelem ke konkrétní věci (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1464/2012).

V té souvislosti je třeba poukázat na judikaturu Nejvyššího soudu přijatou k obdobné otázce, podle níž dřívější politická příslušnost soudců není sama o sobě okolností, která by mohla vést k pochybnostem o jejich způsobilosti projednávat a rozhodovat věci nezávisle a nestranně bez ohledu na osobu obviněného, včetně jeho projevů, politických názorů, postojů, apod. [usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2012, sp. zn. 11 Tvo 31/2012 (uveřejněno pod č. 40/2013 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek)].

S ohledem na uvedené skutečnosti soudci neshledali ve věci ani u osob, jichž se projednávaná trestní věc týká, žádné takové okolnosti, pro které by byli z projednávání

úkonů v této věci vyloučení. O této námitce rozhodl v souladu s ustanovením § 31 odst. 1 tr. ř. senát 8 Tdo, jakožto orgán, kterého se týkaly důvody vyloučení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není přípustná stížnost.

V Brně dne 20. 4. 2016

JUDr. Milada Šámalová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Pavla Horáková